

Motion till riksdagen 2008/09:So503

av Anne Ludvigsson m.fl. (s)

Inkludering av vaccinering mot livmoderhalscancer i barnvaccinationsprogrammet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att medverka till att allmän vaccinering av flickor snarast införs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den övre åldersgränsen bör höjas så att även äldre kvinnor får delta i screeningprogrammen mot livmoderhalscancer.

Motivering

I våras föreslog Socialstyrelsen efter en lång och noggrann process, att alla 11–12-åriga flickor ska vaccineras mot livmoderhalscancer från år 2009. Förslaget remitterades till olika organisationer, myndigheter och landsting som alla förespråkade allmän vaccinering. Sedan i april har dock ingenting hänt och alla väntar nu på att Socialstyrelsen ska komma med sitt slutliga beslut. I regeringens förslag till budget som nyligen presenterats finns inte heller några pengar avsatta för HPV-vaccinering.

I vårens folkhälsoproposition aviserade regeringen en översyn av dagens barnvaccinationsprogram med anledning av att frågor om vacciner och vaccination blivit högaktuella, beroende på nya infektionshot och en mer innovativ vaccinindustri. Oron för att denna översyn skulle försena ett beslut om allmän vaccinering försvann när folkhälsominister Maria Larsson den 2 juli besvarade frågan om regeringen avsåg att ta upp förhandlingar med landstingen om finansieringen av allmän HPV-vaccinering, oberoende av den utredning som ska ske över den nuvarande regleringen av de nationella vaccinationsprogrammen. Folkhälsoministern svarade bland annat: ”Denna översyn förändrar

Fel! Okänt namn på

emellertid i nuläget inte förutsättningarna för de beslut som Socialstyrelsen har att fatta enligt smittskyddslagen och smittskyddsförordningen.” Svaret kan bara tolkas som att Socialstyrelsens pågående arbete inte är beroende av översynen.

Tre månader har gått sedan detta frågesvar lämnades och osäkerheten om när Socialstyrelsen ska fatta sitt beslut är fortfarande stor. I media har representanter för Socialstyrelsen uttalat att det kan dröja till årsskiftet innan ett beslut kan fattas och detta delvis på grund av den planerade översynen. Mycket talar för att en allmän vaccinering inte kan komma till stånd förrän 2010. Det är inte acceptabelt.

Det finns ingen ursäkt att vänta. I land efter land har nu beslut om allmän vaccinering tagits och unga kvinnor får del av dessa nya vacciner. Ett beslut om allmän vaccinering av unga kvinnor är mycket angeläget även i Sverige och bör därför skyndsamt införas. Därom är samtliga remissinstanser överens.

Livmoderhalscancer är den näst vanligaste cancerformen bland kvinnor i åldern 15–45 år över hela världen. I Sverige får omkring 32 000 kvinnor besked om cellförändringar varje år och närmare 500 insjuknar i livmoderhalscancer. Cirka 150 kvinnor dör årligen på grund av denna cancerform. Livmoderhalscancer orsakas av onkogen HPV (humant papillomvirus) som smittar genom sexuell kontakt.

För bästa skydd bör därför vaccinering ske före den sexuella debuten. Men alla sexuellt aktiva kvinnor riskerar därför att drabbas, oavsett ålder. De aktuella vaccinerna mot livmoderhalscancer vaccinerar mot två av de femton virusstammar som kan orsaka cancer. Dessa virus motsvarar dock drygt 70 procent av alla cancerframkallande virus.

Redan i dag vaccinerar sig många unga kvinnor. Tidigare Läkemedelsförmånsnämnden, numera Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, har beslutat att båda vaccinerna ska ingå i läkemedelsförmånen och därmed vara subventionerat för flickor mellan 13 och 17 år. Det innebär att man som mest betalar 1 800 kronor för vaccinet istället för dryga 3 300 kronor. Landstingen erbjuder dock vaccinering i varierande grad, några landsting har mer aktivt gått ut och marknadsfört möjligheten att vaccinera sig, andra är betydligt mer passiva. Detta innebär att tillgången till vaccinering är väldigt ojämnt fördelad över landet och inom olika landsting. Trots att samhället subventionerar vaccinerna är frågan idag i högsta grad en klassfråga, vilket också visar hur angeläget det är med en allmän vaccinering mot livmoderhalscancer.

Vaccinering ger en god möjlighet att tidigt kunna förebygga och förhindra livmoderhalscancer. Trots goda resultat hos båda vaccinerna kommer det att dröja innan vi kan se vaccinationens effekt på cancerförekomsten. Därför är det av yttersta vikt att det allmänna screeningprogrammet fortsätter. Det väl utbyggda programmet har i Sverige mer än halverat antalet dödsfall sedan det infördes på 60-talet. Vi menar också att den övre åldersgränsen på 60 år bör höjas så att även äldre kvinnor får delta i screeningprogrammet.

Inga kvinnor i Sverige skall behöva drabbas av en cancerform som går att förebygga. Kvinnor har väntat länge nog på denna viktiga förebyggande åtgärd som tillsammans med cellprover och HPV-test i det närmaste kan utrota den dödliga sjukdomen livmoderhalscancer.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 oktober 2008

Anne Ludvigsson (s)

Carina Ohlsson (s)

Marie Nordén (s)

Kerstin Engle (s)